

ЯК СЭКАНОМІЦЬ НА «КАМУНАЛЦЫ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Хто мае права на пераразлік і як сэканоміць грошы за «камуналку», калі вы доўгі час не жыліце па месцы пастаянай рэгістрацыі, расказаў спецыяліст.

Падзеленыя гікакалоры

Штогод па завяршэнні ацяпляльнага сезона многім жыхарам шматкватэрных дамоў робяць пераразлік аплаты за цеплаэнергію, выдаткаваную на ацяпленне і падагрэў вады. Адбываецца тое аўтаматычна — ніякіх заяў пісаць не трэба, тлумачаць камунальнікі.

Разлік за спажыванне цяпла кожнага жыллага дома робіцца зыходзячы з паказчыкаў групавых лічыльнікаў (большасць «шматкватэрнікаў» у сталіцы аснашчана менавіта імі), якія фіксуюць колькасць патрачанага цяпла на абграванне кватэр, пад'ездаў і іншых месцаў агульнага карыстання. Агульная колькасць гікакалорый дзеліцца паміж уласнікамі прапарцыянальна плошчы займанага імі памяшкання. Пры гэтым аб'ём энергіі, якая пайшла на падаграванне вады, налічваецца згодна з паказчыкамі пакватэрных індывідуальных лічыльнікаў гарачага водазабеспячэння. Калі іх няма — разлік робяць згодна з нарматывамі: 130 літраў вады ў суткі на чалавека.

Асабліва катэгорыя — грамадзяне, якія маюць у кватэрах лічыльнікі цяпла і знаходзяцца на тэхабслугоўванні разлікова-сэрвісных арганізацый. Падчас ацяпляльнага перыяду такія жыхары плацяць згодна з паказчыкамі групавой прылады ўліку, а калі ацяпленне адключаюць — індывідуальны аб'ём цеплаэнергіі для кожнай

кватэры будзе пералічаны згодна з паказчыкамі індывідуальных лічыльнікаў цяпла.

Жыхары дамоў, дзе ў кватэрах на батарэях устаноўлены рэгулятары цяпла, таксама могуць зменшыць свае сумы «камуналкі» пасля ацяпляльнага сезона, асабліва калі ім не падабаецца гарачыня. А аматары зімняга адпачынку, што едуць у відпрук, могуць увагуле на час сваёй адсутнасці выстаўіць на прыладзе ўліку цяпла тэмпературны мінімум, заўважыла **Таццяна МАЗОЎКА, намеснік начальніка разлікова-даведачнага цэнтра № 2 Заводскага раёна Мінска:**

— Увесь ацяпляльны перыяд такія жыхары аплачваюць ацяпленне па пэўных нарматывах, а калі ён заканчваецца, здымаюцца паказчыкі лічыльнікаў на ацяпленне і ўдакладняюцца лічбы зрасходаваных гікакалорый. У выніку ў маі многім уласнікам памяншаюць лічбы ў жыроўцы за ацяпленне. А некаторым, хто не звяртае ўвагі, што батарэя «смаліць», і не рэгулюе цяпло, наадварот — могуць у выніку і дадаць, бо падчас ацяплення сумы ім налічваліся, як і тым, хто эканоміў на цяпле.

Калі ўласнік ці наймальнік жылля бачыць, што лічбы ў жыроўцы раптоўна павялічыліся, трэба неадкладна высвятляць прычыну

змянення тарыфаў, раіць спецыяліст:

— Вядома, калі чалавек зняўся з рэгістрацыі і кватэра засталася пустой (у ёй ніхто не зарэгістраваны), то налічэнні будуць рабіць па эканамічна абгрунтаваных тарыфах. Аднак калі нічога не мянялася, то, магчыма, ён трапіў у базу дармаедаў, і трэба высвятляць на сайце адміністрацыі па месцы пастаяннай рэгістрацыі, што здарылася.

На сайце ёсць магчымасць прымацаваць дакумент, якім чалавек растлумачыць, што ён, напрыклад, працуе за мяжой, таму не можа лічыцца дармаедам. У такім выпадку жыхару ў наступным квартале будзе зроблены пераразлік за камунальныя паслугі.

Пераразлік за вываз смецця і работу ліфта

Калі чалавек, зарэгістраваны па месцы пастаяннага жыхарства ў Мінску, з'язджае з яго больш як на дзесяць сутак запар, ён можа па заяўным прынцыпе звярнуцца ў разлікова-даведачны цэнтр (РДЦ), да якога адносіцца, і напісаць заяву на часовую адсутнасць з указаннем яе тэрміну. Вярнуўшыся назад, ён мусяць на працягу сямі дзён прынесці даведку, якая пацвердзіць яго адсутнасць, расказала Таццяна Мазоўка:

— Такім чынам жыхар атрымае льготу на аплату паслугі па вывазе і аб'ясходжванні цвёрдых бытовых адходаў (цяпер гэта 2,2 рубля штомесяц з чалавека). А таксама на аплату электраэнергіі, якая ўжываецца для работы ліфта, — гэтая сума залежыць ад колькасці жыхароў кватэры (за выключэннем дзяцей да сямі гадоў). Пры гэтым варта памятаць, што грошы за дадзеную паслугу налічваюцца з другой прыпыначнай плячоўкі.

То-бок калі ліфт ходзіць з першага паверх, то жыхары другога — ужо плацяць за яго работу, а калі да ліфта трэба падымацца на другі паверх, то плата за яго налічваецца ўжо для жыхароў пачынаючы з трэцяга паверх. Калі ў жыхара не ўстаноўлены лічыльнікі на газ і ваду, то ён атрымае пераразлік яшчэ і за іх. Калі лічыльнікі ёсць — аплата адбудзецца па факце выкарыстання рэсурсу. Расходу падчас адсутнасці жыхара не было, значыць, і колькасць ужытых вады і газу нулявая.

Хоць пастановай прадугледжаны заяўны прынцып атрымання пераразліку, здараецца, што чалавек не можа загадзя паведаміць пра сваю часовую адсутнасць па месцы пастаяннай рэгістрацыі. Магчыма, ён трапіў у бальніцу або тэрмінова з'ехаў, а можа, проста не ведаў, што трэба напісаць заяву. Вярнуўшыся дадому, ён на працягу сямі дзён таксама можа прыйсці ў РДЦ, прынесці даведку аб прычыне адсутнасці і напісаць заяву на такі перыяд — пераразлік за камунальныя паслугі на гэты час таксама зробяць. Існуе нават даведка ўстаноўленай формы, якую могуць запоўніць афіцыйныя органы таго месца, дзе знаходзіўся чалавек (сельсавет, бальніца, санаторый, турма, вайсковая часць і іншыя), указваючы пэўны перыяд яго прысутнасці там.

— Абавязковая ўмова пры часовай адсутнасці: чалавек у гэты тэрмін не павінен з'яўляцца па месцы пастаяннай рэгістрацыі. Інакш, калі пра тое даведаецца ЖЭС, жыхара пазбавяць ільготы за час, што ён правёў дома. Вядома, лепш пацвярджаць сваю адсутнасць штогод, аднак калі вы з'ехалі на вельмі працяглы тэрмін, то пераразлік можна атрымаць за тры гады, а даведку аб часовай рэгістрацыі — даслаць па пошце (напрыклад, калі чалавек з'ехаў на вёску або

Някасна ці няпоўнасцю

Выпадкі, калі жыхарам належыць пераразлік за някасныя або не ў поўнай меры аказаныя жыллёва-камунальныя паслугі, акрэслены ў пастанове Саўміна № 99 «Аб мерах па рэалізацыі Закона Рэспублікі Беларусь «Аб абароне правоў спажываючых жыллёва-камунальных паслуг».

Прэтэндаваць на пераразлік можна, калі ў ацяпляльны перыяд у кватэры суткі ці больш трымаецца тэмпература менш за +18 °С або вышэй за +24 °С. Перагледзяць сумы плацяжоў, і калі гарачая вада ў кране суткі і больш халаднейшая за +50 °С.

Калі з дома своечасова не вывозяць смецце, не робяць тэхабслугоўванне, прыбіраюць у пад'ездзе не па графіку, жыхары таксама могуць разлічваць на пераразлік сум за гэтыя паслугі. А яшчэ — калі пітная вада не адпавядае вызначаным санітарна-эпідэміялагічным патрабаванням.

У дакуменце таксама ўдакладняецца, што «камуналка» можа быць паменшана на 10 % за месяц, калі перавышана дапушчальная працягласць перапынкаў у халодным водазабеспячэнні ці водаадвядзенні (каналізацыі) больш за два разы на месяц і пры ўзнікненні перапынкаў у электра- і газазабеспячэнні на суткі больш як два разы на месяц.

Заяву, якую павінен скласці сам адсутны, можа напісаць за яго па даверанасці і іншы, — акцэнтавала ўвагу спецыяліст.

Карыстацца такім пераразлікам могуць дачнікі, студэнты, асобы, што выехалі ў відпрук, на лячэнне, трапілі ў бальніцу ці турму і іншыя.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

Па сутнасці

НА АРЭЛЯХ ЮНАЦТВА

Даруйце. Трохі аб асабістым. Перад Радаўніцай пашамаціла з выхаднымі. Змог дапамагчы маці прыбіраць могілкі. Гэта святое. Адчуваеш раскідзістыя шаты свайго радаслоўнага дрэва. Прыемныя ўспаміны пра тых, каго няма, але засталіся ў душы і сэрцы — жывой памяці. А яшчэ менавіта перад Радаўніцай можна сустрэцца з землякамі. Тымі, каго даўно не бачыў і не ведаеш, калі яшчэ ўбачыш.

Каля сцэжкі пад грузам смецця, галля і спудам забыцця стаяў крыж. Гэта магіла бабулі, у якой вайна адняла сына. Пакуль мы наводзілі парадак, маці распавяла і пра жыццё гэтай бабулі, і пра тое, як яны, піянеры, прыходзілі і дапамагалі ёй па гаспадарцы. Чырвоныя гальштукі і марш на словы Жарава ды музыку Дзешкіна — былі толькі атрыбуты. Галоўнае — гэта работа на карысць школы, грамадства, дзяржавы, работа над сабой. Менавіта «дзеці рабочых» сталі дзецьмі эпохі. На «чэсным піянерскім» трымаліся любоў да Радзімы, павага да старэйшых, сапраўднае сяброўства. Як бы там хто пагарадліва ні ўхмыляўся, але пад словы: «Взвейтёсь кострамы, синие ночи! Мы пионеры — дети рабочих» пад гукі барабана і горна ў дарослае жыццё, у вялікі

свет маршыравалі будучыя Мараты Казеі, маладагвардзейцы, Гагарыны, будаўнікі БАМа, геалагі Сібіры, даследчыкі Арктыкі, альпіністы Казбека, навукоўцы фізікі лазераў, выканаўцы «Спадчыны» і волі народа. Усе яны ў свой час былі піянерамі.

Цяпер паўсюль — валанцёры. Нават модна быць валанцёрам. Добра. Моладзь прывучаецца дапамагаць. Не быць эгаістамі. Бо як кажуць нават самі настаўнікі, эгаізм прапісаны ў адукацыйных праграмах. Дзяцей узялі на пастамент асабілівасці. Паставіць — паставілі. А зняць забылі....

Ну добра, хоць бы валанцёры. Але чаму не піянеры? Я зразумеў. Валанцёр — гэта часовае становішча. Сёння — валанцёр, пакуль не надакучыла, заўтра — фрык. А вось піянер — гэта ўжо сур'ёзна. Нават «чыліца» (па-маладзёжнаму — адпачываць) няма калі. Ды і з гальштукам тату не пасуе. Піянер — гэта ўжо сталы выбар. Шкаляры звычайна мараць аб даросласці. А тут насамерч хапае адказнасці.

Сёння быць піянерам — не тое, што раней. Раней гэта была звычайная справа. Дзеці з чырвонымі гальштукімі — мейнстрым савецкай рэчаіснасці. Цяпер на дзяцей з чырвона-зялёнымі гальштукімі аглядаюцца. Маўляў, ледзьве не рудымент. А быў час — нават кпілі, адварочваліся. На звалку гісторыі. Савецкае — значыць дрэн-

нае. Таму, маўляў, пад корань гэтае дрэва пераемнасці пакаленняў. Піянеры — дрэнна, а пахабныя фільмы не першага сорту ў вячэрнім прам-тайме альбо ў нядзелю днём — добра? Замест піянерскай прынцыповасці — «блакітны экран». Экраны ў гаджэтаў — нібы вясёлкавая палітра. У гэтых экранах нават бацькі. А дзеці дзе? Зноў страчанае пакаленне?

Таму і ў свой стагадовы юбілей піянерскае вогнішча не згасла. Адчуваю, воль пачнуцца абвінавачанні: ідэалогія, прапаганда — навошта залішня заняцасць моладзі? Вядома, хай моладзь у айфонах паглынае чужаземную ідэалогію і заморскую прапаганду. Хай тая заходзіць, як кажуць зумеры, «на ізі». А чаму ж нам так не паспрабаваць?

Зразумела, прывіць прымітыўныя, сцёбныя паводзіны лягчэй, чым заклаці ў падлетка штосьці святое і светлае. А гады юнацтва — гады выпрабавання. Нібыта тое дрэўца цягнецца ў вышыню, прагна назапашвае сацыяльны вопыт. А ён можа быць які заўгодна, гэты вопыт. І, на жаль, без падтрымкі бацькоў, школы ды грамадскага згуртавання — адмоўным. Некалі думалі, што зямля трымаецца на трох кітах. Дык вось, тры кіты выхавання падлеткаў (здаравага чалавека) — гэта бацькі, школа і пазітыўная суполка. І тады ніякі «сіні кіт»

ужо не праглыне ў сваю бязлітасную прорву нашу моладзь.

Чаму піянерская арганізацыя? А чаму не? Няўжо такія модныя скаўты лепш? Пачакайце абурацца. Маўляў, тое ж не палітычны саюз, а наднацыянальны. Давайце прыгадаем, чаму скаўтаў навучалі польскія дыпламаты ў Брэсце. І што сёння азначае наднацыянальны саюз. Той, які адпавядае мэтам сучаснай глабалізацыі. А пра тое, што такое сучасная глабалізацыя, кіраўнік дзяржавы яскрава распавёў падчас выступлення ў месцы нашай сілы — на плошчы Перамогі. Там, дарэчы, прысутнічалі і піянеры Беларусі.

Першапачатковы сэнс слова «піянер» — гэта першапраходзец. А яны — маладыя — і насамерч на скрыжаванні. Памятаеце, як у Коласа — стаяць на ростанях. У час, калі штодня праз чалавека праходзіць больш інфармацыі, чым некалі за год, вельмі цяжка не збочыць у дрыгву постгуманізму. Дзе замест бацькоў і Радзімы на першым плане — ідэалогія лічбы. І ў літаральным сэнсе — а колькі гэта каштуе і колькі мне прынясе? І ў сацыяльным плане — лічбавы светлагляд. Прыгадаем песню няўкрадзенага тэхналогіямі дзяцінства — «Крылатые качели». Дайсці ж да «чудоўнага далёка» разам — піянерскім маршам — значна лягчэй.

Яўген ПУСТАВОЙ.

